

ВРЕМЕ ПЛОВ

Кристоф Мори

МАТЈЕ И ДАЛФ
И ЧАРОЛИЈА
ТРЊА

Креативни центар

ВРЕМЕПЛОВ

Кристоф Мори

МАТЈЕ ИДАЛФ И ЧАРОЛИЈА ТРЊА

Превела с француског

Снежана Радошевић

Креативни центар

Пролог

Школа Елиџе, краљевски двораци, 20.49 h

Само су неколико савесних преелитоваца и десетак ученика чији се последњи задатак ближио крају радили те ноћи у Школи Елите. Ипак, по ходницима мрачним од зиме одјекивао је смех. Тај смех изазвао би бес госпође грофице Арманс Дакур, помоћнице директора школе, да је могла да га чује. Због тога што је међу онима који су имали храбрости да се смеју била једна млада девојка.

Тристан Боадоре, стар седамнаест година, с мачем за појасом и са позлаћеним дрветом извезеним на грудима, позвао је Златну Жилијету Идалф да прође кроз Трновиту решетку школе. *Сџаџуџи елиџоваца* био је изричит по том питању: присуство тако младе девојке у тој установи представљало је страشان прекршај. Велики број заљубљених младића и девојака вековима је сносио последице кршења тог правила. Да је Златну Жилијету случајно ухватила управа, не само да би била препуштена на милост и немилост свог оца већ би и Тристан Боадоре дошао у опасност да буде искључен из реда елитоваца.

У тами и тишини два сребрна прстена на прстима младића и девојке светлукнула су као хиљаде звездица. Тристан и Жилијета су се држали за руке. Заба-

вљали су се тако што су се клизали по танком слоју леда који је зима створила усред туробне алеје. Ни на тренутак нису обратили пажњу на три искрице које су летеле изнад њихових глава, између угашених лустера.

– Јеси ли сигуран да нам не прети никаква опасност? – упита Жилијета, која је, уз лош предосећај, пажљиво гледала око себе.

– Сами смо... – одговори Тристан. – Читава управа отишла је у Краљевску оперу како би присуствовала конференцији за новинаре коју држи твој брат. А уколико нас изненади неки ученик, никада се неће усудити да нас пријави...

Умирена, Жилијета се отисну по слоју леда. Тристан дубоко удахну, залете се и поскочи у истом правцу. Пошто је изгубио равнотежу, он узвикну, насмеја се у исто време и посрну у тами. Пао би уназад да га једна гвоздена рука није ухватила у лету и подигла десетак сантиметара од тла.

Тристан је на тренутак престао да дише. Када је полако отворио очи, препознао је неумољиво лице Луја Сераа, капетана елитоваца. Никада га током шестогодишњег школовања није видео из такве близине. Причало се да чак и статуе у школи обрађу свој празни поглед при капетановом проласку. Златна Жилијета немо се приби уз један зид као да жели да прође кроз њега.

– Бежите из ове школе! – загрме Луј Сера обраћајући се Жилијети. – И не враћајте се никад више!

Што се вас тиче, господине Боадоре, немојте више никад бити тако неопрезни. Ваше понашање је недостојно једног преелитовца.

Тристан и Жилијета с поштовањем погнуше главе, а затим пуном брзином побегоше, пресрећни што су се тако јефтино извукли.

Три искрице које су лепршале под угашеним сводовима, а реч је била о личним нимфицама капетана елитоваца, пролетеше испред њега. Причало се да се та мала вилинска створења везују за људска бића страшним везама верности и љубоморе. Оне не би издале Луја Сераа ни за све злато овог света. Ипак, једна личност у краљевству можда је могла да их на тренутак окрене од славног капетана – сам Матје Идалф, према коме су нимфице гајиле посебна осећања од када се, неколико година раније, заложо за њих (и тајно се обогатио захваљујући њима).

Мир се вратио у Школу Елите. Мир који је узнемиравао, налик на онај што претходи олујама. Последњи ученици трчали су по галеријама да би стигли у Краљевску оперу, која се налазила изван школе. Луј Сера се удаљи од три нимфице. Без иједне речи он се придружи тој поворци што се кретала мрачним салонима.

Три мале виле испустише један једини уздах; оне су веома добро познавале Луја Сераа. Још првог дана подлегле су шарму дванаестогодишњег дечака, усамљеног и сетног, какав је Луј Сера некада био. Тај дечак постао је највећи од свих елитоваца;

изгубио је породицу, постепено се удаљио од својих ближњих и својих младалачких љубави. Али никада није могао да заборави те три мајушне виле које су га дочекале у школи. Оне су га посматрале како се удаљава у правцу опере с болом у срцу. Знале су да школа никада није била тако хладна и тако опасна као тих неколико последњих дана. Такође су знале да се славни Луј Сера променио. Неки неспокој, који су само оне могле да уоче, сијао је у његовом погледу. Капетан више није спавао. Сваке ноћи у тишини је ходао по школи. Сваке ноћи мислио је на Матјеа Идалфа, који се склонио у свој замак за време распуста. Сваке ноћи прибојавао се да се не појаве браћа Естаф, непријатељи Елите.

Месец дана раније један од шесторице браће Естаф је преминуо. Ниједан његов брат није пружио ни најмањи знак живота од тог дана. Краљевина је у томе видела добар наговештај. Луј Сера се, с друге стране, прибојавао најгорег. О томе уопште није говорио, али је био сигуран у једно: петорица браће Естаф ускоро ће ударити и удариће веома снажно. И све мере које је капетан предузимао биле су усмерене на то да се открију место и време тог удара пре него што постане прекасно.

Крај генијалности Матјеа Идалфа

Некада су одрасли, када су сретали Матјеа Идалфа у некој од дворских алеја, прилазили и штипкали га за образ узвикујући: „Оооо, како сте порасли!“ Последња будала која је, врло неопрезно, учинила нешто слично томе пожалила је то тако горко да се више није усудила да стане на пут чак ни најмањем детету. Причало се да је тај човек своју децу предао некој људождерки како би од њих направила паштету.

Током година Матје Идалф уливао је страх највишим инстанцама у краљевству. Када је имао тек једанаест година, списак његових личних непријатеља, који је својевремено обухватао на десетине имена, свео се на само два или три. До тада је већина његових противника већ била одустала од борбе.

Бар је Матје Идалф био уверен у то...

*

Ојера, краљевски двораци, 21.01 h

– Матје Идалфе – започе репортер Оливје Тијел, див висок два метра, шири од храста – ускоро ће се навршити два месеца како сте постали апсолутно први ученик Школе Елите захваљујући *йревари*. Када сте ушли у школу, ваш први задатак био је да пронађете Фантомску Муњу, легендарну срну, бржу од стреле и неухватљивију од ветра. Ни застрашујућа браћа Естаф никада нису успела – нека ми опросте на изразу – да уоче ни најмањи њен траг... Сам капетан Луј Сера, упркос својој генијалности, провео је читаве месеце у трагању за њом, али узалуд... Током четири века више од 750 ученика имало је задатак да је ухвати. Само је један успео у томе... Вама је пошло за руком оно немогуће, Матје Идалфе, када сте ухватили Фантомску Муњу за само четири недеље.

Оливје Тијел је био званични репортер Матјеа Идалфа у *Асџријанском дневнику*, највећем дневном листу у краљевству. Матје му поверљиво климну главом. Седео је у краљевској ложи џиновске опере, а срце му је лупало мало убрзаније него обично. Живахног погледа, спремног духа, чврстом руком држао је своје безбројне белешке. Сва седишта била су заузета. Нико није желео да пропусти конференцију за новинаре најславнијег детета у краљевини. Партер је био препун новинара. У ложама око Матјеа налазиле су се најпознатије астријанске племићке породице. Матје баци поглед према ложи Идалфових,

у коју је његова најстарија сестра Златна Жилијета, благо руменог лица, управо била пристигла. Девојка је села између своје две сестре – лукаве Сребрне Жилијете и бриљантне Бронзане Жилијете. Чинило се да три госпођице нису много заинтересоване за догађај који је закупио читаво краљевство; од када је њихов брат ухватио Фантомску Муњу, целокупна штампа интересовала се искључиво за њега.

*

Недељу дана раније Матјеов отац, који је обично био најстрожи, најубраженији и најпредвидљивији човек на свету, упао је у собу свог сина. Обучен у црвено-златну одећу, коју је носио у свечаним приликама, Ригор Идалф саопштио је са одважношћу мермерне статуе:

– Управо ми је пала на памет генијална идеја!

Матје је радознало посматрао оца – није било уобичајено да његов отац има идеје, чак ни оне рђаве.

– Знаш да сваке године држим велику конференцију за новинаре, зар не?! – наставио је господин Идалф енергичним тоном.

Матје је, све се више чудећи, благо подигао десну обрву. Била је чињеница да је његов отац сваке године организовао конференцију за новинаре како би обавештавао краљевство о својим најновијим одлукама. Нажалост, пошто су одлуке тог великог човека занимале само њега самог, господин Идалф био је

принуђен да плаћа статисте који су му постављали по неколико питања.

– Ове године – објаснио је он ширећи руке – одлучио сам да ме пратиш приликом суочавања с новинарима, Матје! Знаш ли шта се догодило када сам поменуо ту могућност редакцији *Асџиријанскої дневника*?! Хектор из Шато Боазеа, први акционар листа, обећао је да ће томе посветити насловну страну. Резервисао је Краљевску оперу! *Краљевску ойеру!* Читаво краљевство биће ту! Читаво краљевство жели да зна како си ухватио то четвороножно створење...

– Фантомску Муњу – прецизира Матје помало незадовољно.

– Не можемо да пропустимо такву прилику да понизимо остатак племства. Слава је осигурана! Матје, дечаче мој, шта кажеш?!

Матје Идалф је прихватио под једним условом – његов отац неће учествовати у том догађају.

И ето како је у року од једног минута конференција за новинаре господина Ригора Идалфа постала конференција за новинаре његовог сина.

*

Матје, сам пред потпуно немом масом, мирно спусти своје белешке. Припремао је тај догађај сатима са својим званичним репортером. Ипак, нешто га је збуњивало. Нешто што није имало никакве везе с тремом. Пре би се могло рећи да је у питању било

неко лоше предосећање. Он подиже очи према Оливеју Тијелу како би му ставио до знања да треба да настави с питањима.

– Али ви сте били славни и знатно пре него што сте ступили у школу елитоваца – изјави новинар промуклим гласом. – Пре годину и два месеца, Матје Идалфе, постали сте права легенда ... када сте успели да учините нешто што већина оних који вам се диве, као и оних који су непријатељски настројени према вама, сматра вашим ремек-делом.

Неколико коментара зачу се у партеру. Сви су већ знали о чему новинар говори.

– Венчали сте Његово величанство краља, против његове воље, с једном старом вештицом... Вештицом познатом као Крезуба Бака... Да бисте успели у томе, успавали сте читаво краљевство, искористили сте двојицу конзула и сопственог оца. И чак сте имали смелости да понизите *једној елиџовца!*

Када је чуо те речи, Матје Идалф је осетио како срце почиње убрзано да му куца. Приликом проба за тај догађај елитовац се никада није помињао. Тишина пуна пажње завладала је у ложама у полутами. Матјеов репортер престаде да се смеши и енергично упита:

– Вечерас ћу вам поставити само једно једино питање, Матје Идалфе. Претпостављам да сте га и сами себи често постављали. Зар се никада нисте уплашили одмазде?

Време око Матјеа се заледи. Умео је да препозна претњу. Све сигналне лампице његове интелигенци-

је за тренутак су се активирале у покушају да процени опасност. На његовом лицу оцрта се пркосан осмех, док су по ложама почели да круже коментари. Мало-помало, припадници племства постајали су свесни тога да се нешто спрема. Репортер *Асџријанској дневника* понови гласом који је одјекнуо по читавај опери:

– Матје Идалфе, зар се никада нисте уплашили одмазде?!

Неколико ложа даље Матје примети тројицу пријатеља из Школе Елите с којима је испунио свој први задатак. Пјер Шапелије и Октав Жирансон, двојица плавокосих дечака која су имала више од тринаест година, усмерили су према њему своје двогледе. Поред њих је био Ромео Помпус, трећи Матјеов пријатељ, који је двоглед уперио ка ложи Идалфових, где је, судећи по његовом црвеном лицу, вероватно погледом тражио Златну Жилијету. Матје тада угледа како му Октав Жирансон руком даје знак – знак који је изгледао као да му саветује да побегне. Ипак, било је потребно нешто више од непријатног питања да би се Матје Идалф натерао у бег.

– Оливје Тијеле – одговори он са изненађујућом смиреношћу – ја сам само *јеганаестіоіодигише геџе*. Да ли ви заиста верујете да један краљ, два конзула, један потконзул и један елитовац имају толико времена и енергије да би могли да их губе освећујући се *једном геџеџу*?

Матје задрхта. Док је говорио, он је анализирао последње дане које је провео у замку Идалфових у потрази за неким знаком који би му омогућио да открије оно што га чека и да се с тим суочи.

– Да сам на вашем месту – изјави Оливје Тијел непрепознатљивим гласом – плашио бих се *огмазде*, дечаче мој. *Огмазде* која је у складу с вашом глупошћу. *Огмазде* изванредних размера.

У маси је шапутање постајало све гласније. Оливје Тијел не додаде ни реч. Пажња свих у опери пренела се на сасвим другу страну. У удаљеној ложи, обично резервисаној за гледаоце из редова грађанства, управо се била усправила нека силуета. Сви запрепашћено закључише да је то краљ. Искричави поглед Његовог величанства Великог Мишара био је урођен у Матјеове црне очи. Владар, стар шездесет једну годину, имао је ту несрећу да доживи Матјеово рођење на дан свог педесетог рођендана. Од тада су њих двојица водила беспошtedну борбу приликом сваког заједничког рођендана. Матјеова машта сваки пут лако је односила превагу.

Спорим и сигурним кораком људождера који је нањушио свеже месо краљ је дошао до ложе Идалфових. Ригор, Матјеов отац, те вечери је изгледао као најсрећнији човек на свету. Носио је црвену перику, резервисану за значајне прилике, и придржавао је своју узнемирену супругу. Када је краљ проговорио, осмех му је озарио лице. Осмех који је Матјеу био

добро познат пошто га је често виђао у сопственом огледалу – тријумфални осмех.

– Драги Матје Идалфе – поче владар – годинама сам се дивио вашој машти и вашој генијалности ... све до дана када сте читавом краљевству најавили моје венчање. Било је то пре годину дана и готово два месеца.

Краљ одлучно застаде, а затим енергично настави:

– Чекао сам овај тренутак четрнаест месеци, децаче мој. Дошао је час да заменимо улоге. Свакако, није уобичајено да се деца вашег узраста венчавају. Ипак, направио сам изузетак и пристао на то да се устав краљевства измени. Сада сам ја поносан што могу да најавим ваше венчање. Венчање које ће се одржати за седам дана у дворцу. Венчање које нико никада неће заборавити. Венчање због којег ћете дефинитивно ући у легенду... Надам се да ћете дуго и срећно живети, Матје Идалфе ... и да ћете имати много деце која ће вас бити достојна.

*

Матје запрепашћено трепну. Чинило му се да се силуете пред њим расплињују. Све је схватио. Ова конференција за новинаре била је само подвала коју је припремио његов отац. Оно што је требало да се догоди једног дана – догодило се те вечери. Куцнуо је најгори час његовог живота. До ногу га је потукао

господин Идалф, на његовом терену, искористио, исмејао, понизио пред читавим двором.

Матје тада схвати да је мучење тек почело. Знао је која му казна следи, али не и ко је целат. Коју му је невесту отац одабрао? У његовом уму појавише се бројне најстрашније претпоставке. Нека вештица? Људоджерка? Млада наивна девојка која апсолутно не би схватала његову генијалност? Читава опера је усмерила пажњу на усне господина Ригора Идалфа, који је тог тренутка устао. Истовремено блед и румен, изгледао је као да ће се онесвестити. Али, када му је краљ ставио руку на раме, његово бледило не-стаде, искрице у његовом погледу се угасише и Матје *коначно* препозна свог оца.

– Свима онима који су се током година радовали скандалима мога сина – започе господин Идалф – саопштавам да ће ово венчање спојити две најугледније породице дарнарског племства... Неописива ми је част и финансијска радост да вам саопштим да је срећна изабраница ... *Мари-Мари из Шайо Боазеа*.

Грмљавина затресе оперу. Три сестре Матјеа Идалфа ухватише се за руке, док се њихова мајка, која ништа није слутила, онесвести у својој фотељи. Сви истовремено устадоше. У својој ложи Пјер Шапелије и Октав Жирансон пустише двогледе да им висе о рукама, потпуно запрепашћени, док се Ромео Помпус нервозно смејао. Само је Матје остао сасвим непомичан, блед, нем, разоружан. Никада није толи-

ко лично на једанаестогодишње дете, што је, упркос самом себи, био.

– *Мари-Мари* – рече он као да је у питању нека грешка. – Али ... али ја *мрзим* Мари-Мари...

Мари-Мари из Шато Боазеа, која је остала сироче, била је наследница највећег астријанског богатства и са својим ујаком војводом Хектором управљала је краљевском гардом. Да је краљ имао сина, причало се по краљевству, за њега не би било боље жене од Мари-Мари. Новинари око Матјеа све су ватреније расправљали, племство није могло да верује ни својим очима, ни својим ушима, Матјеове присталице хистерично су вриштале, а они који су га мрзели аплаудирали су из све снаге. У ложи Идалфових Матјеов отац разговарао је са човеком који је носио дуг мач и црвену униформу, а на његовом амблему налазила су се два сребрнаста крила. То је био капетан застрашујуће краљевске гарде. Неколицина војника прође кроз гомилу, што је изазвало велику тишину. Господин Идалф, који се нагнуо преко ограда своје ложе, строго нареди:

– Краљеви војници, по наређењу војводе Хектора из Шато Боазеа и уз сагласност Његовог величанства Великог Мишара, ви ћете се убудуће старати за безбедност мог сина Матјеа Идалфа, све до дана његовог венчања. Због његове *безбедности* – са уживањем, полако и одсечно рече господин Идалф – захтевам да он *ни са ким* не комуницира. Не сме да га посети ниједна нимфица. Седам дана служиће се

само свећама. Нико од његових познаника не сме да му се обрати нити да му пише. А пре свега, нико од вас не сме да ступи ни у какав контакт с њим јер би успео да вас обрлати за мање времена него што је потребно да се то изговори.

Матје схвати да ће већ за тренутак бити прекасно да се спречи то венчање које је било заказано за седам дана. Али он није рекао своју последњу реч. Дрхтавом руком, не схватајући у потпуности понижење чија је жртва постао, он учини покрет према плафону опере. Тај покрет био је упућен стотинама нимфица које су осветљавале салу. Мајушне виле суочиле би се са свим краљевим војскама како би спасле Матјеа Идалфа, који их је подржао у прошлости. Само су чекале неко његово наређење како би прикриле његово бекство. Једна по једна, оне пре-стадоше да машу крилцима. Снажан крик одјекну опером – у њој је изненада постало мрачно као у дубини неке шуме.

Користећи пометњу, Матје се баци из ложе. Стигао је до неког огромног степеништа, пустог и осветљеног многобројним лустерима. Силазио је низ степенице као нека принцеза из бајке кад се нађе очи у очи с девојчицом која је, пошто је каснила, трчала у супротном смеру како би стигла у оперу. Мимоиђоше се наред степеништа. Матјеу Идалфу застаде дах. То је била Мари-Мари из Шато Боазеа. Није је видео из такве близине већ годинама. Њено бледило било је изузетно и заводљиво, њена плава коса била је див-

на, а њене црне очи доносиле су немир. У нежној белој руци носила је неки предмет у облику звона, прекривен тајанственим црним велом. Матје се попе уз један степеник, а Мари-Мари га ухвати за руку.

– Баш ми је непријатно што сам дошла тако касно – рече она. – Морала сам да се позабавим нечим важнијим, Матје Идалфе.

Матје је ћутао. Да ли је и Мари-Мари, као и он, била жртва завере ... или је у њој учествовала? Девојчине црне очи су блистале. Одговарајући на његово питање као да му је прочитала мисли, она благо додаде:

– Дајем вам седам дана. Очекујем најоштроумније покушаје спречавања нашег венчања. Срећно!

Матје није могао да дође себи. Нико се никада није усудио да се тако понаша према њему. Поготову не нека девојчица од које је већ добио шамар у прошлости јер се усудио да јој отпева непристојну песмицу.

– Ви верујете да знате за шта сам способан – рече он страшним гласом. – Смрвићу вас, Мари-Мари. Сва моја генијалност и сва моја машта биће у служби моје освете.

Уместо одговора девојчица уклони црну тканину која је покривала предмет у њеној руци. Била је то ружа која је лебдела затворена под стакленим звоном. Сребрнасти цвет лагано се окретао око себе стварајући светлуцав одсјај у црним очима Мари-Мари. Одједном се њен благи и безазлени изглед изгуби.

– Предлажем вам нагодбу, Матје Идалфе – изјави она. – Овај цвет је познат под именом *Ружа заклетве*. Има осам латица. Проћи ће седам дана пре него што их све изгуби. Уколико ме ви на крају седмог дана, када буде отпала последња латица, не будете волели ... обећавам да ћу ја сама отказати наше венчање.

Време као да је стало на великом степеништу опере. Матје никада није доживео такву увреду.

– Усуђујете се да навестите да бих могао да вас заволим?

– А уколико ви, Матје Идалфе – додаде она незаинтересовано – будете били заљубљени у мене када последња латица увене, бићемо везани заувек. Да ли прихватате услове овог уговора?

– Прихватам их – одговори Матје. – Имате моју реч.

– Ваша реч није довољна – изјави Мари-Мари. – Додирните трн ове руже. Нас двоје бићемо везани том заклетвом.

Матје Идалф и Мари-Мари из Шато Боазеа нетремице су гледали једно друго. То је била прва борба, она која ће, по њиховом мишљењу, одлучити о коначној победи. Не скидајући ни на тренутак поглед са оног другог, они подигоше звоно које је покривало чаробну ружу, па јој затим приближише прсте. Једва да су дотакли трновиту стабљику кад се осам латица, једна по једна, отворише. Осам латица за седам дана. Матје се насмеши дрским и самоувере-

ним осмехом, а затим се спусти за један степеник. Мари-Мари се такође насмеши и попе се уз један степеник.

- Можете да наставите свој бег – рече она.
- Жив се никада нећу оженити вама.
- Хоћете – узврати Мари-Мари. – Прецизније речено, за седам дана.

*

Када је дошао до дворишта Краљевске опере прекривеног снегом, Матје Идалф осети како га храброст напушта. Осветљене јатима нимфица, читаве поворке продаваца *Асџиријанској дневника* викале су из свег гласа у мрачној ноћи:

- Да ли ће се Матје Идалф усудити да се појави у јавности?! Генија глупости оженили краљ и његов отац!

Матје је на тренутак остао потпуно скамењен. Нису само продавци чекали његов излазак. Победничка силуета његовог оца пркосила је леденој ноћи.

Све се одвијало баш онако како се Матје прибојавао да ће бити. Опет ће га одвести у замак, где ће бити затворен и под строгим надзором ноћу и дању све до венчања. Преостала му је само једна шанса. Шанса која је захтевала сав његов таленат како би била искоришћена – преговарање, нека генијална идеја и могућност да превари оца.

Нестанак Матјеа Идалфа

Господин Ригор Идалф и његов син никада нису били јединственији него када би се нашли у некој невољи. Новинари који су били око њих ућуташе и удаљише се. Снег је лагано падао с мрачног неба и мало-помало прекривао црвену перику господина Идалфа и Матјеову тамну косу. Обојица истовремено отворише уста и изустише исту реч, која као да им је горела на уснама:

– Прејоварајмо.

Изгледало је као да је Матјеу и његовом оцу лакнуло што им је иста идеја пала на памет. Наравно, госпођа Идалф их је натерала да се закуну да више никада неће склопити неки такав договор пре Матјеовог пунолетства, да неће потписивати никакве уговоре и да ће се један према другом односити достојанствено, с љубављу и поштовањем. Међутим, дошао је час да се прекрше та три обећања која су господин Идалф и Матје дали под принудом. Уосталом, они тада нису потписали никакав званичан па-